

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 541/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., Kadnárova 83, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/26/2024 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2005 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/26/2024 z 30. apríla 2025 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že žalobou podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“) doručenou Okresnému súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) 25. apríla 2012 v znení jej zmien z 25. júna 2013 sa sťažovateľ ako profesionálny vojak (žalobca) domáhal od Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), náhrady škody (nemajetkovej ujmy) 70 000 eur s príslušenstvom, ktorá mala vzniknúť nezákonným postupom a rozhodnutím riaditeľa Vojenskej polície (ďalej aj „služobný úrad“) – personálnym rozkazom č. 138 zo 14. februára 2008, ktorým sťažovateľa bez udania dôvodu k 29. februáru 2008 odvolal z funkcie starší inšpektor a ktorým sťažovateľovi k 1. marcu 2008 zmenil miesto výkonu štátnej služby z Bratislavy na Martin, ako aj nezákonným postupom a rozhodnutím nového riaditeľa Vojenskej polície – personálnym rozkazom č. 61 z 1. apríla 2008, ktorým zrušil prvý personálny rozkaz pre jeho rozpor so zákonom č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe

profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe profesionálnych vojakov“) a s inými zákonmi, hoci Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1S/37/2008 zo 4. marca 2008 (doručeným služobnému úradu 11. marca 2008) odložil vykonateľnosť prvého personálneho rozkazu do právoplatnosti rozhodnutia súdu o správnej žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia služobného úradu. Rozsudkom sp. zn. 1S/37/2008 z 28. mája 2009 (ktorý nadobudol právoplatnosť 29. júna 2009) krajský súd prvý personálny rozkaz zrušil a vec vrátil služobnému úradu na ďalšie konanie. Sťažovateľ v konaní pred okresným súdom argumentoval, že zo strany služobného úradu bol diskriminovaný oproti iným profesionálnym vojakom, keďže po skončení dočasnej práceneschopnosti mu jeho nadriadení neumožnili výkon štátnej služby, nevytvárali mu priaznivé podmienky na riadny výkon štátnej služby, porušovali jeho práva na zabezpečenie podmienok na výkon štátnej služby tak, aby mohol riadne plniť služobné úlohy, ohrozovali jeho zdravie a majetok (odňatím príplatkov a náhrad), čo malo trvať až do skončenia jeho služobného pomeru v roku 2014.

3. Okresný súd (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 4C/91/2012-779 zo 4. júna 2021 žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, keď, vychádzajúc zo zrušujúceho uznesenia krajského súdu č. k. 3Co/87/2018-611 z 30. apríla 2020, dospel k záveru, že žalovaná nie je nositeľkou hmotnoprávnej povinnosti nediskriminovať žalobcu ako profesionálneho vojaka. Takúto povinnosť zákon ukladá služobnému úradu alebo veliteľovi, za ktorého nečinnosť navonok zodpovedá Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) ako hlavný služobný úrad pre štátnu službu profesionálnych vojakov. Uviedol, že ak aj bol postup vedúceho služobného úradu pri aplikácii § 57 ods. 1 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov upravujúceho zmenu miesta výkonu štátnej služby v rozhodnej dobe nesprávny, prípadne pokiaľ ním profesionálnemu vojakovi vznikla škoda, nejde o nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a to ani v prípade, ak o zákonnosti rozhodnutia služobného úradu rozhodoval správny súd.

4. Na základe odvolania sťažovateľa odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci krajský súd rozsudkom č. k. 3Co/96/2021-819 z 26. októbra 2023 potvrdil rozsudok okresného súdu (bod 3) ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Uviedol, že aj keď sú personálne rozkazy, resp. oznámenia o zložení a výške služobného platu svojou povahou individuálne správne akty preskúmateľné v rámci správneho súdnictva, táto ich osobitná forma typická pre služobný pomer sama osebe neumožňuje prijať záver, že služobný úrad v rámci personálneho konania proti profesionálnemu vojakovi vykonáva verejnú moc v pôsobnosti zverenej mu zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Pokiaľ sťažovateľ svoju žalobnú požiadavku adresoval proti žalovanej z titulu nesprávneho úradného postupu, resp. nezákonných rozhodnutí služobného úradu, nemohol byť v konaní úspešný.

5. Dovolanie sťažovateľa, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že dovolacím súdom dosiaľ nebola vyriešená právna otázka aplikovateľnosti zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci na vzťah žalobcu ako profesionálneho vojaka a žalovanej, najvyšší súd napadnutým rozsudkom (ktorý nadobudol právoplatnosť 4. júna 2025) zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP). Najvyšší súd zistil, že konanie pred dovolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420

písm. f) CSP. Čo sa týka sťažovateľom nastolenej právnej otázky, uviedol, že táto patrí do ustálenej praxe dovolacieho súdu (R 71/2008) a možno ju pokladať za vyriešenú stanoviskom č. 63 občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach žalôb policajtov o náhradu škody, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2024 a jeho právna veta znie: „Rozhodovanie ministra vnútra Slovenskej republiky alebo služobného úradu vo veciach služobného pomeru policajta nie je výkonom verejnej moci orgánom verejnej moci podľa § 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky nie je rozhodnutím štátu v zmysle § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a nevzťahuje sa naň ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a) tohto zákona. Zodpovednosť za škodu, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku rozhodnutia ministra vnútra Slovenskej republiky vo veci služobného pomeru policajta, sa neposudzuje podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ale podľa ustanovení o zodpovednosti služobného úradu za policajtovu škodu v zmysle § 173 a nasl. zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície. Pokiaľ sa policajt v civilnom sporovom konaní domáha ochrany svojich práv vyplývajúcich z jeho služobného pomeru, je s osobitným dôrazom na otázku právomoci civilného súdu potrebné dôsledne skúmať (aj za použitia § 129 Civilného sporového poriadku), z akého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku a voči komu jeho žaloba smeruje.“. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na konanie nadriadeného profesionálnemu vojakovi (vedúceho služobného úradu alebo veliteľa) vo veciach služobného pomeru profesionálneho vojaka podľa zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov, t. j. vo veciach personálneho konania, teda vo veciach týkajúcich sa služobného pomeru profesionálnych vojakov, v ktorých nadriadený rozhoduje o právach a povinnostiach profesionálneho vojaka personálnym rozkazom. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd ani okresný súd nepochybili pri riešení nastolenej otázky, že vec správne právne posúdili, svoje rozhodnutie zrozumiteľne odôvodnili, pričom sa dostatočne vysporiadali so všetkými dôležitými okolnosťami prejednávanej veci vrátane podstatných argumentov a námietok strán sporu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti s poukazom na uznesenie bývalého Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sp. zn. I. ÚS 191/92 z 9. júna 1992, v ktorom (okrem iného) uviedol, že kritériom pre určenie, či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci, je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať, vyjadruje nespokojnosť so záverom najvyššieho súdu o zamietnutí jeho dovolania proti rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti najvyššiemu súdu vytýka, že svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a nepresvedčivo, čo vzhľadom na výsledok a celkovú dĺžku súdneho konania viedlo nielen k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie, ale aj k odopretiu spravodlivosti sťažovateľovi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ústavný prostriedok priameho prístupu fyzických osôb a právnických osôb k ochrane ústavnosti poskytovanej ústavným súdom vo vzťahu k základným ľudským právam a slobodám (IV. ÚS 84/2010). Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završujú najvyšší súd a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky a že ústavná sťažnosť nie je opravným prostriedkom. Skutkový stav a právne závery všeobecných súdov sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005). Inými slovami, výsledok konania pred všeobecnými súdmi môže byť preskúmaný ústavným súdom výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci (I. ÚS 360/2018, ZNaU 83/2018).

8. Ako je uvedené v bode 1, sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru (ktoré bližšie nekonkretizuje) rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/26/2024 z 30. apríla 2025, ktorým v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci zamietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 3Co/96/2021-819 z 26. októbra 2023, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 4C/91/2012-779 zo 4. júna 2021 o zamietnutí žaloby sťažovateľa pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovanej (body 2 až 5).

9. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie (II. ÚS 467/08, ZNaU 106/2008), pričom zrušenie administratívneho rozhodnutia správnym súdom automaticky neznamená, že je daný nárok na náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

10. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy ustanoviť podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť)

zrejmy (II. ÚS 25/2011). Všeobecný súd musí skúmať všetky podmienky nároku na náhradu škody, ktorý vzniká až po splnení všetkých jeho predpokladov, teda až po tom, ako sa ukázali neúčinné iné prostriedky ochrany, resp. kompenzácie majetkovej ujmy na základe iných právnych nárokov (m. m. III. ÚS 361/09).

11. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (napr. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 170/2012, IV. ÚS 1/2012), pričom nezastupiteľnú funkciu pri výklade a zjednocovaní judikatúry má najvyšší súd.

12. Všeobecný súd musí skúmať všetky podmienky nároku na náhradu škody, ktorý vzniká až po splnení všetkých jeho predpokladov, teda až po tom, ako sa ukázali byť neúčinné iné prostriedky ochrany, resp. kompenzácie majetkovej ujmy na základe iných právnych nárokov (k tomu pozri aj rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 361/09). Rovnako ostáva úlohou všeobecných súdov zhodnotiť možnosť existencie mimoriadnych výnimočných okolností prípadu, v dôsledku ktorých nemusí zrušenie právoplatného rozhodnutia súdu nevyhnutne vyplývať z nezákonnej povahy tohto rozhodnutia či z jeho rozporu s objektívnym právom, ale môže byť odôvodnené napríklad spornosťou právnej otázky zásadného významu vo veci, ktorá doteraz nebola riešená, resp. sa na jej riešenie rôznia kvalifikované názory, pričom žiadny z týchto názorov nemôže byť posúdený ako rozporný s objektívnym právom (rovnako Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. IV. ÚS 1391/09 z 27. decembra 2011). Takýmito výnimočnými okolnosťami sa nepopiera objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, iba sa vymedzuje rozsah pojmu nezákonné rozhodnutie, ktorého interpretácia je v zmysle uvedených ústavnoprávnych limitov zverená všeobecným súdom (IV. ÚS 159/2012).

13. V posudzovanom prípade neexistuje pochybnosť o tom, že pomer medzi sťažovateľom a ministerstvom obrany ako jeho „zamestnávateľom“ bol pomerom služobným (a nie pomerom pracovnoprávnym), preto na prejednanie veci sťažovateľa týkajúcej sa náhrady škody tak, ako sa jej sťažovateľ domáhal, bola daná civilná právomoc súdov Slovenskej republiky. Táto je definovaná v § 3 CSP a predstavuje sumár právnych záležitostí súkromnoprávneho charakteru (iného charakteru, len keď to zákon výslovne pripúšťa), ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú v rámci svojej decíznej pôsobnosti, teda ako orgány ochrany práva dotované výlučným a takmer bezvýnimočným oprávnením prejednávať a rozhodovať ich. Z procesného hľadiska civilná právomoc súdov predstavuje procesnú podmienku (podmienku konania), ktorej nedostatok predstavuje neodstrániteľnú vadu konania. Absencia civilnej právomoci má vždy za následok zastavenie konania a postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie tomu orgánu, do ktorého právomoci daná vec v zmysle § 10 CSP patrí (bližšie k tomu Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 91 až 98.).

14. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zamerlal svoju pozornosť na to, či najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré ho zamietol, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci boli zlučiteľné s právom sťažovateľa ako strany sporu na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to so zreteľom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

16. Vzhľadom na predmet konania vymedzený v bodoch 1 a 12 tohto uznesenia v nadväznosti na odôvodnenie rozsudkov okresného súdu, krajského súdu aj najvyššieho súdu (napr. bod 1.4, 2.2, 2.6, 19 a 20 napadnutého rozsudku) ústavný súd uvádza, že otázkou pasívnej vecnej legitímácie štátu (Slovenskej republiky) v konaní pred všeobecným súdom sa zaoberal už v náleze sp. zn. I. ÚS 215/2023 z 18. júla 2023, ktorým judikoval (ZNaU 35/2023), že „Ani špecifické okolnosti prípadov, ktoré môžu byť komplikované a netypické, nevyvážujú všeobecné súdy z povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie vecí vrátane posúdenia nedostatku vecnej legitímácie ústredného orgánu štátnej správy a uplatnenej námietky premlčania.“. Na uvedený záver ústavný súd nadviazal v náleze sp. zn. I. ÚS 418/2024 z 2. októbra 2024, ktorým judikoval (ZNaU 31/2024) že „Z ústavnoprávneho hľadiska je neprípustné, aby sa štát vyhýbal posúdeniu svojej zmluvnej (či deliktualnej) zodpovednosti tým, že „prezlečie kabát“ a v súdnom konaní sa bude chvíľu tváriť ako ministerstvo a chvíľu zase ako štát konajúci prostredníctvom ministerstva (pričom stále ide v podstate o tú istú entitu), a to za súčinnosti všeobecných súdov, ktoré tomuto konaniu poskytnú ochranu tým, že si nájdu zdanlivo sofistikovaný spôsob, ako podstatu sporu vecne neprerokovať.“. Oba nálezy ústavného súdu sa týkali prípadu bývalého vojaka základnej vojenskej služby, ktorý sa domáhal od štátu zaplatenia konkrétnej peňažnej sumy s príslušenstvom z titulu odškodnenia choroby z povolania, pričom uplatňovaná suma predstavovala náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré boli vyčíslené znaleckými posudkami. Tento bývalý vojak základnej vojenskej služby si svoje nároky proti štátu uplatnil žalobou na plnenie podľa v relevantnom čase účinného § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, a nie podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vo vzťahu ku ktorému ústavný súd (v reakcii na argumentáciu krajského súdu) jasne uviedol, že „je... na daný prípad neaplikovateľný vzhľadom na odlišnosť predmetu úpravy vymedzeného v § 1“.

17. Preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 447 a § 451) vo väzbe na rozhodné okolnosti veci zistené krajským súdom. Zamietnutie dovolania sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu v danom prípade nepredstavuje odopretie spravodlivosti v podobe neochoty najvyššieho súdu zaoberať sa dovolacími námietkami sťažovateľa, v ktorého dispozícii bolo právne kvalifikovať uplatnený nárok. Prekročením návrhu a porušením dispozičného princípu by bolo priznanie iného plnenia ako toho, ktoré žalobca v pôvodnom petite požadoval, alebo priznaním plnenia na základe iného skutkového stavu, ako toto tvrdil žalobca v žalobe a bol predmetom dokazovania v súdnom konaní. V tomto kontexte ústavný súd nezistil nič, čo by signalizovalo taký zásah najvyššieho súdu do procesných práv sťažovateľa, ktorý by mal základ v jeho znevýhodnení alebo diskriminácii oproti druhej strane sporu (žalovanej).

18. Rovnosť účastníkov v konaní (princíp rovnosti zbraní) v zmysle čl. 47 ods. 3 ústavy súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci konania (osobitne strany civilného sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú

a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka (strany sporu), nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov (sporových strán) sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Aplikácia princípu rovnosti zbrání v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania, z čoho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd totiž popri rovnosti účastníkov konania (sporových strán) musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08, ZNaU 25/09). Z uvedeného vyplýva, že (ani) zásada rovnosti účastníkov konania nie je absolútna. Procesnú rovnosť nemožno vykladať tak, že by zákonodarca nemohol stanoviť rozdielny rozsah procesných práv a povinností v rôznych druhoch konania, musí však rešpektovať rovnaký rozsah procesných práv a povinností v konaniach so zhodným predmetom konania.

19. Ústavný súd navyše zdôrazňuje, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010). Je preto vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná alebo formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

20. Medzi rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu